

YETENEKLER, MESLEKİ
İLGİ VE DEĞERLERİNİ
TANIMA
(VELİ SUNUMU)

YETENEKLER, MESLEKİ İLGİ ve DEĞERLERİ TANIMA VELİ SUNUMU İÇERİĞİ

- 1-Meslek nedir?
- 2-Meslek Gelişim Süreci
- 3-Yetenek
- 4-İlgi
- 5-Mesleki Değer
- 6-Velilere Öneriler

Meslek Nedir?

Meslek; bir kimsenin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı etkinlikler bütünü olarak tanımlanabilir.

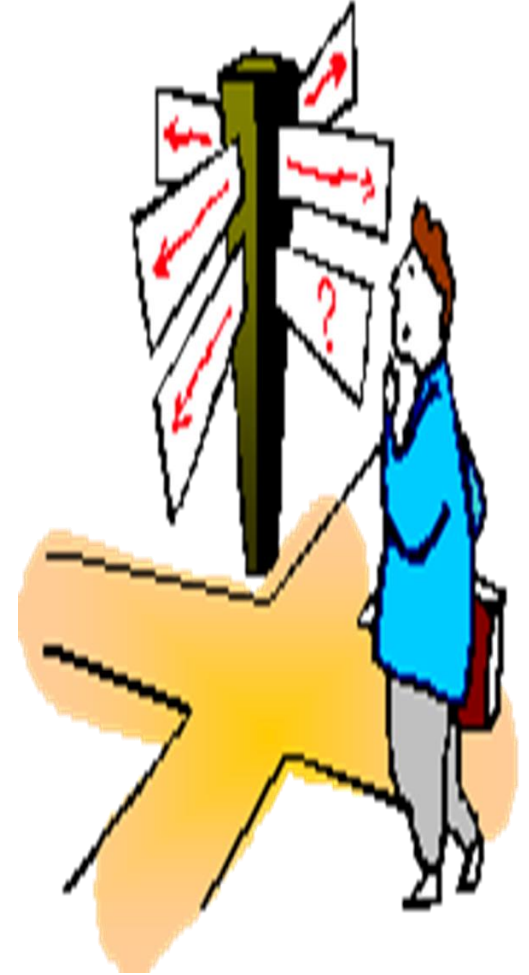
HANGİ MESLEĞİ SEÇMELİYİM?

Mesleğin sürdürülmesindeki etkenlerden biri olan kazanç, bireyin meslek seçimi kararını etkileyen tek faktör değildir. Bu kararı etkileyen sosyal statü, düzenli yaşam gibi farklı doyum kaynakları da vardır. Bireyin yapmış olduğu faaliyet, ilgi ve yeteneklerine hitap ediyorsa kişi mesleki açıdan doyum sağlar. Mesleki doyum ise, genel doyuma yansır.

Meslek seçiminin sağlıklı bir Őekilde yapılması; hayatımızın akışını değiştirecek, hayatımızı Őekillendirecek sonuçları doğuracağından oldukça önemlidir.

Meslek, hayatımıza ilişkin bir çerçeve oluşturur. Sahip olunacak meslekle zamanımızı nasıl geçireceğimiz; çalışmaya ne kadar zaman harcayacağımız, özel yaşamımıza ne kadar zaman ayırabileceğimiz gibi yaşamımızla ilgili çok önemli durumlar netleşir.

Özetle meslek seçimi aynı zamanda hayatımızın biçimini de seçmek olarak değerlendirilebilir.

MESLEK GELİŞİM SÜRECİ

Mesleki tercihler ilk çocukluk döneminde hayal kurma ile başlarken, ilk ergenlik döneminde ilgilerin ön plana çıkması ile devam eder. 17-18 yaşlarında ise artık gençlerden gerçekçi karar vermelerini ve seçimler yapmasını bekleriz.

Meslek seçiminde rol oynayan faktörler

İlgi ve yetenekler

Değerler

İstek ve hayaller

Cinsiyet ve fiziksel özellikler

Çalışma alışkanlıkları ve okul başarısı

Ülkenin ekonomik durumu

Teknolojik gelişmeler

Mesleğin toplumdaki yeri ve gelir durumu

Akran etkisi

Ailenin sosyoekonomik durumu/beklentileri

Öğretmenlerin düşünceleri

Meslek seçiminde birçok faktör olsa da bugün yetenekler, mesleki ilgi ve değerler üzerinde duracağız...

Sizin hayalleriniz nelerdi?

Siz bugün neler yapıyorsunuz?

HER GÜN OKUL ÇIKIŞI EVE ALI
ÖĞRETMEN GELİYOR, 3 SAAT TEST
YAPTIRIYOR.

CUMARTESİ VE PAZAR GÜNÜ DE
KURSA GİDİYORUM. KURS ÇIKIŞI
ANNEM 1 SAAT, BABAM
2 SAAT ÇALIŞTIRIYOR.

SONRA DA, OKUL,
KURS VE ALI
ÖĞRETMENİN
VERDİĞİ ÖDEVLERİ
YAPIYORUM.

BÜYÜYÜNCE
NE OLACAKSIN?

İTFAİYECİ!

Çocuğumuzu tanıyor muyuz?

- *NELERE İLGİ DUYUYOR?*
- *NELERE YETENEĞİ VAR?*
- *GÜÇLÜ YÖNLERİ NELER?*
- *MESLEKİ DEĞERLERİ NELER?*

Yetenek nedir?

Yetenek, herhangi bir davranışı, bilgiyi veya beceriyi öğrenebilmek için doğuştan sahip olduğumuz kapasitedir. Bilgiler katarak geliştiririz. Müzik kulağı olmak, kelimelerle kendini iyi ifade edebilmek, güzel konuşmak, insan ilişkilerinde iyi olmak gibi özellikleri düşünebilirsiniz. Bunlar aynı zamanda güçlü yönleridir!

İletişim

Organizasyon yapabilme

El becerisi

Problem çözme

Öğretme

İnsanları etkileme

Araştırma

Analitik düşünme

Sözel ifade

Cesaret

Esprili olma

Müzik - Resim

Yemek yapma

SİZCE NELERE YETENEĞİ VAR?

.....

.....

.....

.....

.....

İlgi nedir?

İşin gerektirdiği etkinlikleri yapmaktan hoşlanma derecesine ilgi denir. Örneğin doğaya, makinelere, müzik aletlerine ilgi duyabilirler. Okumaktan ve anlatmaktan hoşlanabilirler. Müziği çok sevebilir, çocuklarla ilgilenmek hoşuna gidebilir.

- Çocuğunuzun hiç bıkmadığı, yorulmadığı uğraşları neler?
- Okulda onu en çok meşgul eden, uğraşmaktan hoşlandığı alanlar, en sevdiği dersler neler?

NELERE İLGI DUYUYOR?

.....

.....

.....

.....

İlgi alanları

- İkna
- Ticaret
- Temel Bilimler
- Sosyal Bilimler
- Mekanik
- İş Ayrıntıları
- Edebiyat
- Güzel Sanatlar
- Müzik
- Sosyal Yardım

Mesleki Değer nedir?

Değerler, ulaşmak istediğimiz hedeflere atfettiğimiz önemi ifade eder. Bir mesleği bizim için değerli kılan özelliklere ise meslek değerleri denir. Başka bir ifadeyle meslek değerleri; bir mesleğe girme sonucunda o mesleğin getirilerinden elde edilen doyumdur.

- Meslekten beklentileri neler?
- Mesleğin getirileri neler?

MESLEKİ DEĞERLERİ NELER? .....

.....

.....

.....

• *Mesleğin kazanç durumu, sosyal güvencesi, kazandırdığı toplumsal saygınlık bazı meslek değerleridir.*

• *Meslek değerlerimizle uyumlu bir mesleği seçmek, yaptığımız işten doyum sağlamak ve işin sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir.*

• *Her mesleğe atfedilen değer bireyden bireye değişir.*

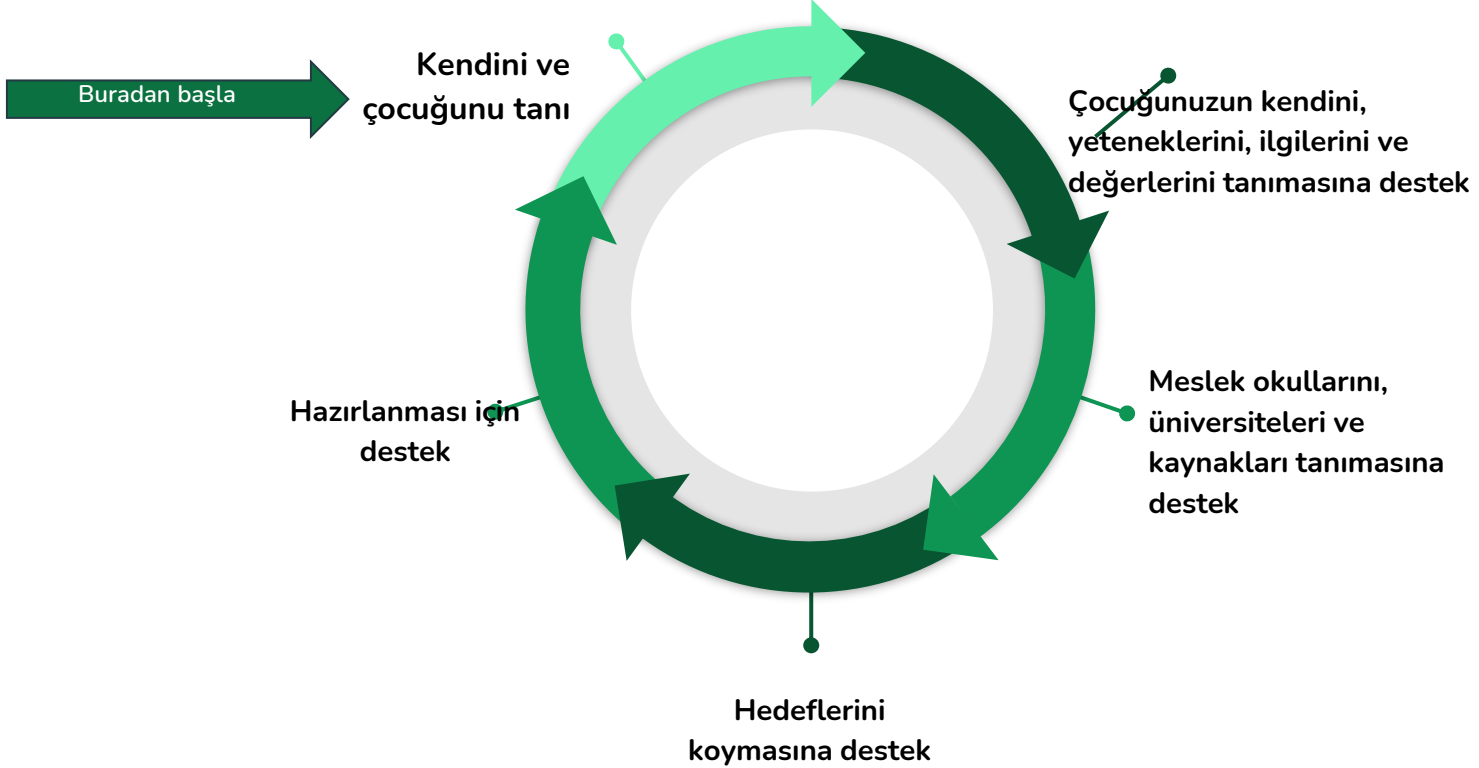
• *Bir mesleğin cazip yanı birisi için yüksek kazanç iken başkası için güvence, bir diğeri için yeteneğini kullanmasına olanak tanınması veya başka biri için işin saygınlığı olabilir.*

Ortaöğretimdeki çocuklardan beklentiler

1. Lisedeki programlar içinden kendine uygun alanı/dalı/dersleri seçmeleri, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun seçmeli dersleri ve ders dışı etkinlikleri seçmeleri.
2. Kendi ilgi, yetenek, özellik ve koşullarına uygun üst öğrenim alternatifleri hakkında bilgi edinmeleri.
3. Kendi ilgi, yetenek ve özelliklerine uygun meslek/iş alternatifleri ve koşulları hakkında doğru ve geçerli bilgiler edinmeleri.
4. Eğitsel ve mesleki kararlarını uygulanabilirlik ve kendine uygunluk açısından gerçekçi olarak değerlendirebilmeleri.
5. Düşündüğü üst öğrenim ve meslek alternatifleri açısından kendi güçlü ve sınırlı yönlerinin farkında olmaları.

Kendilerine uygun meslek seçmiş olan kimseler ileride mutlu, verimli, üretken, işini seven bireyler olurken; yeteneklerine , ilgilerine ve kişisel özelliklerine uygun olmayan meslekler seçen bireyler, işinde verim düşüklüğü yaşayabilir, mesleğini değiştirmek isteyebilir, sonuçta mutsuz ve verimsiz bireyler olabilirler.

Ailelere Öneriler

- ▶ Aileler, sahip oldukları kendi mesleğini ya da işyerini çocuklarının ne istediklerini anlamadan ya da dinlemeden onların sürdürmesini beklememelidir. (Örn: Mimar olan bir babanın, oğlunu inşaat mühendisliğine yönlendirmeye çalışarak ortak iş yeri kurma ya da mevcudu devam ettirme yönünde telkin ya da yönlendirilmede bulunmamalıdır.)

Ailelere Öneriler

- ▶ Ana babalar bazen “çocuklarının iyiliği ve mutluluğu için kendi hayallerini çocuklarının gerçekleştirmesini isteyebilirler. Sık sık duyduğumuz “ben ... olamadım, çocuğum olsun” düşüncesi, yeterli potansiyeli olmayan bir çocuk için mutsuzluk kaynağı olabilir.
- ▶ Çocuklarınızın geleceğe ilişkin planlarını dikkate alın, Yapamayacakları ve hiç ilgilenmedikleri konularda onları zorlamayın. Örneğin; matematik ve fen derslerinde başarılı olamayan bir çocuğun mühendis veya doktor olması konusunda zorlanmaması gerektiği gibi.

Ailelere Öneriler

- ▶ Anne ve babalar, kendi çocuklarını arkadaş çevreleri arasında, alan ve meslek tercihleri konusunda kıyaslamamalıdır. (Örn: Türkçe- Matematik alanında başarılı olan çocuğun, kardeşinin/ arkadaşının Fen- Matematik alanındaki başarısı karşısında başarısız görülmesi gibi..)
- ▶ Meslekler hakkında kendi algılarındaki durumlara göre olumsuz tutumlar sergilememelidir.
- ▶ Çocuğunuz yaz tatilinde çalışmak istiyorsa onu yüreklendirebilir, olanak oluşturabilirsiniz. İş yaşamı konusunda deneyim kazanması yararlı olacaktır.

Ailelere Öneriler

- ▶ Kendini gerçekleştirebileceği, mutlu ve başarılı olabileceği bir mesleği seğebilmesinde ona fırsat vermelisiniz.
- ▶ Mesleğin seğilmesi sorumluluğunu çocuğunuza bırakmalı, neyin iyi olduğuna kendimiz karar vermemeliyiz.
- ▶ Kendi geleceği için çaba harcamasına ve uygun alanı keşfetmesine fırsat tanmalıyız.
- ▶ Deneyimlerimizi çocuklarınızın önlerindeki engelleri kaldırarak, bilgiye ulaşma yollarını göstermede kullanmalıyız.

Ailelere Öneriler

- ▶ Çocuğumuzun zayıf olduğu yönleri yerine güçlü olduğu yönlerini vurgulamaya çalışmalıyız. Zorlanan çocuk kendini kanıtlama çabası içine girecek ve yapabileceklerini göz ardı ederek kendisi için ulaşılması zor hedefler koyacaktır. Önemli olan çocuğun neler yapabileceğini belirleyip ondan o ölçüde başarı beklemektir.
- ▶ Çocuğunuzu kendine güvenen, başarılı ve mutlu bir birey olarak yetiştirmek istiyorsanız onu karşılaştığı zorlukları aşması için desteklemelisiniz.

Ailelere Öneriler

- ▶ Aileler seçenekleri görmesinde çocuklarına yardımcı olmalı ancak seçimi ve kararı çocuklarına bırakmalıdır. Ancak kararı çocuğa bırakmanın, karar anında çocuğu yalnız bırakmak olmadığı unutulmamalıdır. Meslek seçimi konusunda yol gösterilebilir, fikrînizi söyleyebilirsiniz ama son kararı siz değil, çocuğunuz versin.

Meslekleri Öğrenin

- İŞKUR'un web sitesinde bir online sözlük var: Meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarının özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlük.
<http://esube.iskur.gov.tr/Meslek/meslek.aspx>
- İnternette araştırın.
- İlgili üniversitenin ve bölümün sayfasını okuyun. Dersleri inceleyin.
- Mümkün olursa mezunlarıyla konuşun.
- www.iskur.gov.tr 'den Mesleki Yönelim Test Bataryasını çocuğunuzun doldurmasını sağlayabilirsiniz.
- Mesleki Yönelim Test Bataryası, Mesleki eğitim planlaması yaparak adayların doğru işe yerleştirilmesi, doğru mesleki kurslara yönlendirilmesi ve meslek seçim aşamasındaki öğrencilere yardımcı olunması amacıyla İŞKUR tarafından kullanılan testtir.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından hayata geçirilen birçok proje lise döneminden başlayıp üniversite mezuniyeti sonrasında kapsayan süreçte genç yeteneklere destek sunmaktadır.

Ofis, tüm gençlerimize fırsat eşitliği çerçevesinde veriye dayalı hizmet sunmak amacıyla dijital araçlar geliştirmiştir. Bu araçların başında gelen DABİS ile meslek seçiminde objektif veriler üzerinden hizmet sunma imkânı sağlanmaktadır.

Ülkemiz iş gücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayan nitelikli mezunlar yetiştirilmesine destek olmayı hedefleyen Ofis, aynı zamanda genç yetenekleri keşfetmek, mevcut ve geleceğe dönük ihtiyaçları tespit ederek ülkemiz insan kaynağının etkin planlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

DABİS

<https://dabis.cbiko.gov.tr/>

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
İNSAN KAYNAKLARI OFISI

dabis

“KAMUDA İŞE YERLEŞME ORANI”

İlk işlerine kamu sektöründe başlayan mezunların oranını gösterir.

dabis.cbiko.gov.tr

in f t @tccbiko - @dabisrehber

Meslekî rehberlik, bireyi kendi ilgi ve yeteneği ile meslekler hakkında bilgi sahibi yaparak kendine uygun bir mesleği seğip bu alanda ilerlemesine yardım etme sürecidir.

Meslek seçim sürecinde ilgi, yetenek ve değerleriniz ile meslekleri tanımak için okul rehberlik servisiniz ile görüőebilirsiniz.

Anne-baba çocuğuna inanırsa,
çocuk da kendine inanır.
Kendine inanan çocuğa da
zamanla herkes inanır.
(Doğan Cüceloğlu)

Dinlemek zordur, dinlediğiniz
için teşekkürler...

Kaynakça

- ▶ docplayer.biz.tr/225171237-Meslek-seçiminde-yetenek-mesleki-ilgi- ve-değerlerini-tanima.html
- ▶ 27160954-dogep- Yetenekler, mesleki ilgi, değerler, etkili rehberlik ve doğru yönlendirme
- ▶ Binnur Yeşilyaprak- 21. Yüzyılda Eğitimde Rehberlik Hizmetleri
- ▶ https://ahileroo.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/06/01/707649/dosyalar/2020_12/29013152_meslek_secimi_yolunda-duygu.pdf